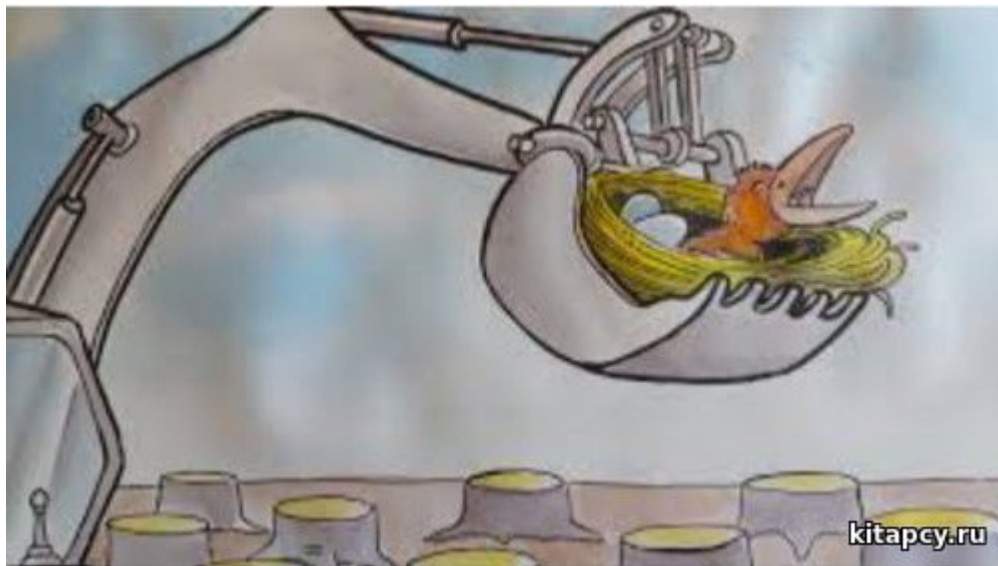

Görlüp-eşdilmedik zulum!

Category: Kitapcy, Publisistika

написано kitapcy | 26 января, 2025

Görlüp-eşdilmedik zulum! GÖRLÜP-EŞDILMEDIK ZULUM!

Eýýäm birnäçe günläp jemgyýeti başagaýlyga salýan we adamlaryň wyždanyny syzladýan hadysalar bolup geçýär...

Yzagalak, wagşyýana, gödek hadysa bu... Siwilizlenen ýurda gelişmeýär.

Muglanyň Milas etrabyndaky Akbelen tokaýy biynsaplyk bilen çapylyp ýok edilmäge çalşylýar! Özem hut döwletiň eli bilen... Döwletiň žandarmasy we howpsuzlyk güýçleri bilen...

«Henize çenli bular ýaly zulum görmedik. Bu wagşyýana tokaý genosidiňizi togtadyň!» diýip dady-perýat edip garşy çykan daýhanlara we olaty goldan tebigy gurşawy goramagyň meýletinçilerine çäklendirilmedik ýanamalary ulanýar, üstlerine göz ýaşardyjy gaz, ýokary basyşly suw pürkýär, rezin dürreler bilen saýgylaýar.

24-nji iýulda başlan ağaç kesişlige garşy protest hereketleri bir hepdeläp dowam etdi. 18 adam tussag astyna alyndy.

Negözel arça, sosna ağaçlaryny goramak ugrunda göreşen obaly görgülilileriň aglamasyna, ahy-nalasyna, eýläk-beýläk süýrelmegine ähli ygtyýarlylaryň gulagyny ýapyp oturyşy nähili gynançly.

Suduň kararlarynyň bardygyna garamazdan döwlet güýçleriniň kesip-çapmakdan başga zady bilmeýän bähbitparaz iki firmanyň tarapyny tutmagyna-da gynanman durmak mümkin däl.

Sud äsgerilenok, halkyň bähbitlerini goramaga borçly döwletiň žandarmasy, howpsuzlyk güýçleri gara nebisden ýaňa gözi gapylan hususy firmalaryň işini aňsatlaşdyrmak üçin protestçilere juda ýowuz daraýar. Berilýän görkezme şeýle-dä!

* * *

Ýurduň niresinde tebigata kast edilse, agaçlar rehimsizlik bilen çapylmaga, tokaýlar wagşyýana ýok edilmäge başlansa oňa garşy çykmaga synanyşýanlar ýene köplenç «çepçiler, aktiwistler, ateistler, deistler, watan dönügi...» diýilýän yaşlar bolýar...

“Halk, Watan...” diýip bogazyny ýyrtyp gygyrýanlar, «Baýdak üçin janymyzy bermäge taýýar» diýip, bir garyş watan topragy üçin älem-jahany düňderip taşlajagyny aýdýanlaryň birem göze ilenok.

Bularyň Akbelen tokaý çapyslygyny ses-üýnlerini çykarman diňe syn edip oňmaklary nämedenkä eýse? Watana bolan söýgüleriniň çäksizdigi üçinmikä?

* * *

Bu dawa-jenjelleriň sebäbi näme? Nädip beýle wagşyýana tebigy genosidi edip bilýärler?

Akbelen tokaýynyň astynda baý lignit (бурый уголь) ýataklary bar. Lignit termiki beketlerde ulanylýan kömür...

Iki firma bu ýataklardan peýdalanmak üçin döwletden ýer bölüp alyp, gürrüňi edilýän negözel tokaýy birujundan rehim-şepagatsyzlyk bilen pürreläp başlapdyr!

Lignit kömüri üçin ümmülmez tokaýy zalymlarça ýok etmek, ösümlük örtüginini ýok edip münlerçe daýhanymyzyň ýazygyna galmak we olary perişan halda goýmak akyla sygjak iş däl... Emma näçe nebsimiz agyrsa-da, häzir milli gymmatlyklarymyzy, tokaý gorumyzy göýä aklymyzdan azaşan ýaly weýran edýäris!

Dünýäniň beýleki ýurtlary tokaýlaryna gözüniň göreji ýaly seredýär, biz bolsa termiki beketlere kömür gerek diýip münlerçe agajy çapýarys, tebigata arka durýan adamlarymyza zulum edýäris.

Ýurdy siwilizasiýadan uzaklaşdyryp, yza tesdirýän hökmürowanlary geljekki nesiller nähili ýatlarka, bilemok. Herhal, ýagşylykda ýatlamasalar gerek!

* * *

Gadyrdanym, ýurduň boljagy boldy...

Halk arasynda meşhur bolan bir aýtgý bardyr: Düýä «Arkaň egri» diýipdirler. Ol «Dogry ýerim barmy näme?» diýip jogap beripdir.

Biziň ýagdaýymyzam düýäň ýagdaýyna meňzeýär...

Ildeşlerimiziň birinden şeýle hat gelip gowuşdy. Bir däl, iki däl, başga-da birnäçe okyjydan şeýle hatlar geldi.

Ýaşayyş jaýlarynyň golaýyndaky elektrik şitiniň ýüzüne bir agaç gelip urlupdyr we agajyň zarbyna şitiň «Ölüm howply» ýazgylý gapagy gopupdyr... Ýaşajjylar we şol ýere golaý ýerdäki restoranyň işgärleri elektrik toguny paýlaýjy «AYDEM» firmasyna şitiň gapaksyz we açyk ýagdaýda ýatandygyny, onuň kabellerinde ýüzlerçe woltlyk tok bardygy üçin howp döredýändigini, muny haýal etmän bejermelidigini ýatladypdyrlar...

Aradan on gün geçenem bolsa, ne gelen bolupdyr, ne giden... Elektrik şiti häzirem açyk halda ýatyr. Kimem bolsa biriniň tok urup ölmesine garaşýandyrlar-da!

- **HENEK: Nämä gyssandylarka?**

Mundan 2600 ýyl öň ýaşap geçen hytaýly akyldar Konfusiý bir gezek uruş bolan meýdanyň üstünden geçildir. Seretse, ýerde münlerçe öli ýatan eken...

Ol «Bulara näme bolduka beýle?» diýip sorapdyr. Kömekçisi «Söweşde biri-birlerini öldüripdirler» diýipdir.

Konfusiý ajy ýylgyryp şeýle diýipdir:

– Adamlaryň geňdigini... Nämä gyssandylarka? Azajyk sabyr eden bolsalar, şeýle-de ölüp gitjekler-ä!

• GÜNÜŇ SÖZİ

Bilmek adama güýç we göwnipeslik berýär, sowatsyzlyk bolsa biedeplik berýär!

* * *

Hakyky garyplar zady azlar däl-de, gözi zatdan doýmaýanlardyr!

Rahmi TURAN.

«SÖZCÜ» gazeti, 31.07.2023 ý. Publisistika